

J. KULHAVÝ: Koronavirus zasáhnul do většiny odvětví u nás, ztráty způsobené tažením epidemie světem jsou obrovské

- Redakce CZ24 News | 1. dubna 2020

ČESKO: Ztráty způsobené tažením epidemie světem jsou obrovské. Nemají je zdaleka všichni, například ukrajinský majitel letadla, které k nám přepravilo zásilku zdravotnických potřeb z Číny, si na vytížení svého stroje jistě nemůže stěžovat, nicméně všeobecně budou dopady drahé. Opět tak vyvstává otázka, kdo to celé spustil, proč a zda li šlo o pokusný balónek, záměrný čin bez uvědomění si následků, omyl či přírodní katastrofu. Nespekulujme a pojďme se podívat na reálné dopady.

Koronavirus zasáhnul do většiny odvětví u nás. Řada továren a provozů stojí nebo funguje v nouzových režimech. Zastavil se život na školách, v obchodech, restauracích, na sportovištích, v kulturních centrech. Snížil se objem dopravy, nepokračuje řada staveb. Vyprázdnilly se kanceláře, doma zůstává i řada politiků. Média jedou stále dokola jednu a tu samou věc. Paradoxně nepracuje naplno i část lékařů, což se netýká nejvytíženějších nemocnic. Nefunguje řada servisních středisek a služeb. Na ulicích a promenádách není vidět téměř nikdo. Naopak otevřeno mají obchody s potravinami, tabákem, lékárny. Už se ozývají zástupci jednotlivých sekcí volající po vyplacení náhrad za ušlé zisky, takže stát potichu změnil pravidla tak, aby si o náhrady nikdo žádat nemohl. Koho se tedy nastalá situace dotkne více a koho méně?

Přestože jsme se zmínili o možnosti vytvořit jistou náhradu za ušlé peníze, která by mohla řešit částečně sociální dopady na méně majetné, tedy kompletní snížení nájmu na polovinu včetně soukromých pronajímatelů a zároveň odklad splátek půjček a hypoték pro všechny subjekty v zemi po dobu probíhajících opatření, nejméně však na tři měsíce, nelze očekávat, že by se k tomuto kroku vláda uchýlila. Podnikatelé v oblasti krátkodobých pronájmů bytů už to beztak udělali, protože pochopili, že jim nic jiného nezbyvá. Z toho vyplývá, že ve sféře poskytování pronájmů nikdo zatím tratit až na tyto malé kulišáky nebude. Stejně to mají dodavatelé energií, na svém zůstane většina zdravotnického personálu v nemocnicích. Naopak specialisté, jako třeba zubaři, sice újmu zaznamenají, ale přiznejme si, že při pohledu na cenu ošetření v jejich ordinacích bychom neočekávali, že právě oni umřou hlady. Nicméně i jim by jistě pomohlo, kdyby došlo na opatření s nájmy a půjčkami.

Restaurace, bary a kavárny mají skutečně problém. Restauratéři se snaží vařit a rozvážet jídlo, nicméně zisky jsou nižší. Ostatní mají zavřeno. Ti, co jedou tak nějak na doraz, personál žijící z dýšek, mají skutečně problém, zvláště, když musí uhradit nájem a třeba i úvěr. Nicméně jsou ve stejné situaci, jako plno dalších. Navíc je velmi pravděpodobné, že se jejich byznys rozjede mezi prvními. Přiznejme si další věc. Právě v tomto sektoru stále zůstává prostor na peníze, které neprojdou daňovým systémem. Řada číšníků žije z této nadstavby, zaměstnavatelé vyplácí logicky základní mzdy. Je to způsob, který funguje, všem vyhovuje (tedy s výjimkou státu), a má i svá rizika. Teď právě se jedno projevílo. Ale to je právě to RIZIKO, na které všichni přistoupili. Momentálně nesou jisté následky.

Cestovní ruch a hotely budou asi nejvíce postiženou oblastí už jen proto, že v dlouhodobé perspektivě jsou posledními, kdo začne fungovat, navíc jde o velmi složitý způsob úhrad pobytů, rezervací zájezdů a netýká se to pouze vnitrozemských destinací. O zahraniční partnery bude velký zájem a dojde k mohutnému přeskupení, protože každý se bude snažit co nejdříve nabízet své služby. I přes krach britské cestovky James Cook a jejích poboček je na tomto trhu těsno a dojde na tvrdý boj

o koryto. Ve chvíli, kdy se otevřou hranice, půjde o dny, kdy se budou uzavírat kontrakty. Otázkou zůstává, bude li mít převahu hlad klientů po zájezdech, nebo dojde na nedostatek finančních prostředků po přestálé krizi. Do této skupiny patří samozřejmě i letecké a ostatní dopravní společnosti, v závislosti na tom trpět budou například i výrobci letadel, autobusů a vše, co je s tímto odvětvím spjaté včetně místních poskytovatelů služeb v zahraničí.

Sportovci zažívají tvrdou dobu. Přestože se může zdát, že o nic nejde, opak je pravdou. Ve sportovním odvětví se točí miliardy eur a celý tento byznys včetně mohutné reklamy se zastavil. Nejde ani tak o platy těch, kteří se pohybují na pomyslné špičce ledovce, ale o ty ostatní. Řada hráčů, atletů, bojovníků žije relativně skromně, a i když odpadly závody a soutěže, nemohou přestat trénovat a úměrně tomu se stravovat, někde také musí bydlet. A co teprve mládežníci na kraji dospělosti, kde se jedná o prvních kontraktech a zajímavých přestupech předurčujících další kariéru. Některé nabídky už nemusí přijít. Uvědomit si musíme v tomto kontextu i to, že přiblížit se k vysněné špičce jsou roky tréninků a dřiny, někdy jde stranou odborné vzdělání a jejich život se ubírá prostě jedním směrem. Dopad na toto odvětví je možná ještě nákladnější než na cestovní ruch, jen si to neuvědomujeme. A jestli nám může být někoho líto, pak jsou to především tito kluci a holky. O to víc, že někteří byli aktuálně v hledáčku zahraničních týmů, a to se vše může tímto změnit. Sportovní věk je navíc poměrně omezený a každý rok se počítá.

Kultura je na tom podobně jako sport, ovšem s tím rozdílem, že v ní nemá téměř co utéct. Samozřejmě tu jsou peníze nainvestované do koncertů, kulis, prodané lístky, nicméně v okamžiku, kdy se přiblíží otevření veřejných prostor, pojedje se dál tam, kde se před týdnem skončilo. Opět se dá říct, že špičce ledovce to může být jedno, dělníci kultury budou muset nějak přežít. Na rozdíl od sportovců jim denní trénink tolik nechybí a zpívat mohou přes internet nebo doma na balkónu. A režie zavřeného divadla je jistě menší, než údržba stadionu pro 20 000 lidí a více. Sem patří samozřejmě i další odvětví zábavního průmyslu, tedy kina, půjčovny motokár a podobné další aktivity.

Služby jako takové momentálně fungují tak napůl a je třeba si uvědomit, že jejich rozeběhnutí bude nejjednodušší. Po uvolnění pohybu dojde k nárůstu potřeby dohnat mnohé, takže po kadeřnictví a servisech čehokoliv bude hlad. Stejně tak po nyní zavřených supermarketech a obchodních centrech. Toto odvětví musí prostě přežít období, kdy sice nic neprodukuje, ale také se toho tolik nespoteřebuje. Složitější to budou mít ti, kteří jsou závislí na přeshraničním pohybu, je otázkou, jak dlouho bude komplikovaný. Je samozřejmě logické, že vlastní režie není zanedbatelná, ale bohužel situace je taková, že se s tím nic moc nedá dělat. Překonat epidemii není jednoduché, zvláště, když to naše vláda vzhledem ke snaze mírnit šíření takto přísně nastavila. Nicméně bude záležet na délce výluky jednotlivých odvětví. Problém budou mít především stavby, to dokud se nevrátí zahraniční dělníci. Školu děti doženou, hlady většina z nás neumře a těm málo ostatním snad pomůžeme, bez divadel a koukání na fotbal chvíli vydržíme. A doufejme, že vědci včas pošlou do oběhu léčiva, která zaberou.

Jindřich Kulhavý